

Bedre billard med fjernvarme i bordene

Der er store fordele ved at konvertere fra elvarme til fjernvarme i billardborde. Ballerne ruller hurtigere og mere jævnt, og samtidig giver det lavere udgifter og en mere klimavenlig billardklub.

Sådan er erfaringerne i Viborg Billard Club, der er gået over til fjernvarme. Læs hvordan de gjorde, og hør klubbens gode råd til andre herunder.

> Se også Energistyrelsens gode råd til at spare energi i klubben på SparEnergi.dk/idraet-og-fritid

Case – Viborg Billard Club

Fra elvarme til fjernvarme i billardborde

Ballerne ruller hurtigt og sikkert i Viborg Billard Club, efter at klubben har fået fjernvarme i bordene. Det sparer samtidig næsten 20.000 kr. i energiudgifter om året.

Overblik

Investering	Beregnet besparelse	Simpel tilbagebetalingstid
135.004 kr.	19.485 kr./år	7 år

Hvem er Viborg Billard Club?

Viborg Billard Klub er én af de knap 200 klubber i Den Danske Billard Union. Klubben har eksisteret siden 1968 og har lokaler i en gammel limtræsfabrik i et erhvervsområde i det nordlige Viborg:

- 92 medlemmer og 12 turneringshold (2019)
- Øverst rangerede hold: 2. division
- 200 m² lokaler: Billardrum, tekøkken og lille kantine
- 7 borde: 6 kegleborde og 1 carambole

Viborg Billard Club deler bygningen med en dartklub og en bridgeklub, der hver har deres egne lokaler. Der er fjernvarme i bygningen, men i billardklubben tænder man næsten aldrig radiatorerne, fordi varmen fra billardbordene er opvarmning nok. Det er nødvendigt med konstant varme i billardborde, for at ballerne ruller jævnt over bordfladen.

Viborg Kommune betaler energiforbruget fra billardklubben.

Hvorfor valgte I at energiforbedre?

Bordene i Viborg Billard Club blev indtil 2018 varmet vha. den elvarme, den slags borde leveres med. Elvarmen består af snoede tråde, der løber i kasser nede i bordene som i en brødrister. Det giver udsving med forskellige temperaturer forskellige steder i bordet, og der er ingen varme under banderne.

Inspirationen til at energiforbedre kom i første omgang fra Asaa Billardklub, som Viborg Billard Club besøgte for at spille turnering. Her løb ballerne meget mere jævnt, fordi de havde fjernvarme i bordene.

Samtidig spøjte tanken om, at kommunen en dag ville kræve, at Viborg Billard Club selv betalte deres del af bygningens elregning. Det fortæller næstformand og turneringsleder Heine Finderup Jensen.

- Det ville ikke være rart, for vores billardborde var den største strømsluger i bygningen. Vores kontaktperson fra kommunen nævnte det en dag for sjov, og det fik os til at tænke os om. Vi vil gerne pleje vores gode forhold, og da kommunen gav os et nyt gulvtæppe til klubbens 50 års jubilæum, foreslog vi at få lavet fjernvarme i bordene i samme ombæring. Det er jo hul i hovedet at bruge så mange penge på noget, som er dårligere at spille på og samtidig belaster miljøet, siger Heine Finderup Jensen.

Hvordan blev projektet grebet an?

Konverteringen til fjernvarme blev gennemført i juli 2018. Klubbens medlemmer pillede selv det gamle gulvtæppe af og åbnede gulvet. Så var der plads til, at Jysk Billard Montering kunne etablere fjernvarme i bordene.

Et billardbord vejer ca. 1 ton. I hvert bord ligger 3 skifferplader på ca. 300 kg stykket. Pladerne blev flyttet, og fjernvarmen bygget ind under pladerne, som var det gulvvarme. Så blev bordene sat sammen igen. Fjernvarmen varmer nu skifferpladerne, der holder en stabil temperatur i bordenes spilleflade på 28 °C.

Hvad kostede det?

- Samlet investering: 135.004 kr.
- Tilskud fra Viborg Kommunes klubhuspulje: 98.553 kr. (73 %*)
- Egenfinansiering: 36.451 kr. (27 %)
- Beregnet energibesparelse: 19.485 kr.

*Puljens støtte til projekter, der tjener sig selv hjem i energibesparelser inden for 10 år.

Hvad har I fået ud af det?

For billardklubben er den største fordel, at bordene er blevet bedre at spille på.

- Ballerne stopper ikke længere pludseligt, når de rammer en kold bande. De ruller hurtigere og mere jævnt. Så behøver man ikke skyde så hårdt, og det giver højere præcision. Alle, der kommer i klubben siger 'Hold da kæft – de er supergode jeres borde'. Så det er fedt for både os og vores gæster, siger næstformand Heine FINDERUP JENSEN.

Udgiften til varme i bordene er også faldet markant. Den beregnede besparelse for hvert af de 7 borde er 2.784 kr. pr. år svarende til 77 %.

Besparelserne er en fordel for alle, mener Heine FINDERUP JENSEN.

- Vi sparer kommunen penge og bliver en foregangsklub, der hjælper miljøet. Det sender et godt signal til både kommunen og andre klubber. Og så behøver vi ikke længere frygte tanken om, hvis vi en dag selv skulle betale elregningen.

3 gode råd

Heine FINDERUP JENSEN har 3 gode råd til andre billardklubber, der stadig har elvarme i bordene:

1. *Kom i gang*
Fjernvarme frem for elvarme i bordene vil være en fordel i stort set alle klubber.
2. *Få støtte af kommunen*
Kommunen vil spare penge, når energiudgifterne falder. Derfor er det en god ide at tale med kommunen om muligheden for at få støtte til at få fjernvarme.
3. *Tjek med udlejer*
Man skal sikre sig, at ens udlejer ikke skruer op og ned for temperaturen på fjernvarmevandet, for det påvirker bordene.